

HAAVOITTUVASSA ASEMASSA OLEVAT IHMISET HUMANITAARISISSA KRIISEISSÄ

Luonnonkatastrofien ja konfliktien vaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin kuten naisiin, lapsiin ja vammaisiin henkilöihin.

Maailmassa elää kaikkiaan noin miljardi fyysisesti tai psyykkisesti vammaista ihmistä, jotka kriisitilanteissa ovat eniten apua tarvitsevien joukossa. Vammaisten riski menehtyä luonnononnettomuuksien ja konfliktien yhteydessä on noin nelinkertainen vammattomiin nähden. Pakolaisleireillä vammaisten asemaa vaikeuttaa se, että leirien palvelut on vain harvoin rakennettu esteettömiksi. Tällöin perusasioista huolehtiminen – kuten vedenhaku tai vessassa ja suihkussa käyminen itsenäisesti – muuttuu mahdottomaksi.

Pakolaisuus on viime vuosina noussut merkittäväksi humanitaariseksi ja kehityskysymykseksi.

Riippuvuus muiden auttamishalusta lisää vammaisten ihmisten haavoittuvuutta ja altistaa hyväksikäytölle. Vammaisten naisten ja tyttöjen todennäköisyys kokea seksuaalista väkivaltaa on moninkertainen vammattomiin naisiin ja tyttöihin verrattuna.

Suomi on määrätietoisesti kiinnittänyt huomiota vammaisten asemaan humanitaarisissa kriiseissä yhteistyössä kumppaniensa kanssa. Poliittisella tasolla merkittävimpiä tuloksia ovat vuoden 2016 humanitaarisessa huippukokouksessa hyväksytyt, vammaisten aseman parantamista kriisioloissa koskeva julistus sekä kansainvälinen ohjeistus vammaisten asemasta humanitaarisessa työssä.

Suomi on myös ohjannut humanitaarista rahoitusta vammaishankkeisiin YK-järjestöjen ja suomalaisten järjestöjen kautta. Suomalaisjärjestöt ovat muun muassa rakentaneet vammaisten tarpeet huomioon ottavia pakolaisleirejä, kouluttaneet vammaisten lasten erityisopettajia Ugandassa ja järjestäneet vammaisuuteen liittyvää koulutusta pakolaisleireillä Jordaniassa. Suomalaiset vammaisjärjestöt ovat aktiivisesti osallistuneet kansainväliseen vaikuttamistyöhön.

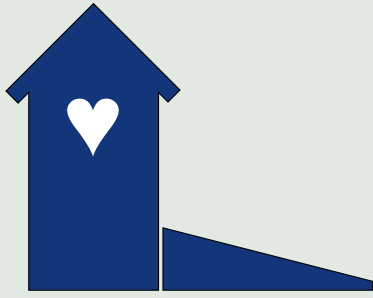
Keskiössä naiset ja tytöt

Konflikteissa ja humanitaarisissa kriiseissä naisten ja tyttöjen riski joutua seksuaalisen väkivallan uhriksi, tulla suunnittelemta raskaaksi, saada sukupuolitauti, kärsiä raskauskomplikaatiosta tai kuolla synnytyksessä nousee merkittävästi. Seksuaalista väkivaltaa käytetään myös sodankäynnin välineenä. Raskaudet ja synnytykset lisäävät tyttöjen ja naisten haavoittuvuutta, ja arviolta 60 prosenttia äitiyskuolemista tapahtuu humanitaarisissa kriisitilanteissa. Pakotettu muuttoliike lisää riskitekijöitä entisestään.

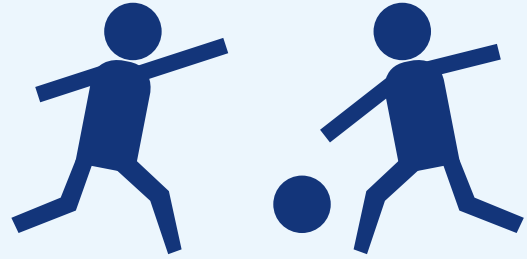
Suomen kanta on, että humanitaaristen ohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa on entistä paremmin huomioitava tasa-arvonäkökulmat ja naitiin ja tyttöihin sukupuolensa vuoksi kohdistuvat uhkat ja riskit. Avustustyössä on aina varmistettava, että naisille ja tytöille turvataan välttämättömät seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut ja tarjotaan mahdollisuus ehkäisyyn. Suomi on tukenut YK:n väestörahas-ton UNFPA:n kautta sukupuolista ja seksuaalista väkivaltaa kokeneita ihmisiä muun muassa Syyriassa.

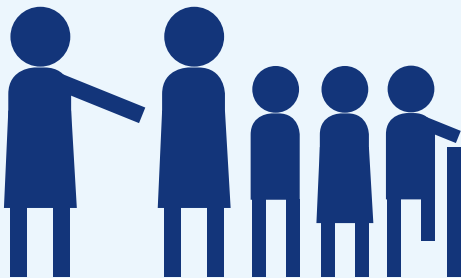
Hankeyhteistyön tuloksia

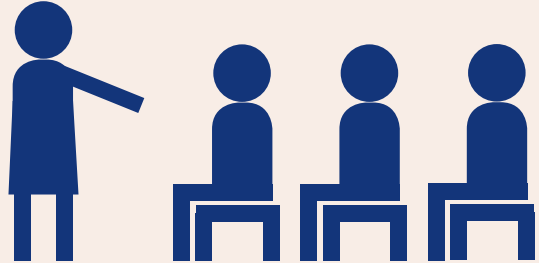
Suomen World Visionin hankkeissa on rakennettu teknisesti yksinkertaisia ja esteettömiä käymälöitä pakolaisleireille Ugandaan, Keniaan ja Irakiin. Työn tuloksena yli 20 000 vammaista ihmistä pakolaisleireillä saa puhdasta vettä ja ruokaa, pääsee esteettömästi käymälään ja peseytymään sekä käymään koulua.

Plan International Suomi on kouluttanut 29 vapaaehtoista sekä kumppanijärjestöjen työntekijää parantamaan vammaisten lasten tasavertaista tilannetta urheilun avulla Azraqin pakolaisleirillä Jordaniassa.

Pelastakaa Lapset Suomen tuella on koulutettu sosiaalityöntekijöitä ja vapaaehtoisia lastensuojelukomiteoita Somaliassa ja Irakissa. Näiden ansiosta lähes 7 000 tyttöä ja yli 5 000 poikaa on saanut apua jouduttuaan väkivallan uhriksi, hylätyksi tai eroon perheestään.

Syyria on viime vuosina ollut Suomen suurin humanitaarisen avun kohde. Vuonna 2017 noin 637 000 lasta sai psykososiaalista tukea, ja yli miljoona pääsi kouluun Syyriassa. UNICEF kunnosti Suomen rahoituksella 105 koulua.

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

<http://um.fi/kehityspolitiikka>